

PETER VAN HOUTEN

‘Kennelijk ben ik erin geslaagd het publiek te raken’

INTERVIEW Film *La vie de Jean-Marie* van Bredanaar Peter van Houten krijgt handen (inter)nationaal op elkaar.

door
Edine Wijnands
edine.wijnands@bndestem.nl

eerst. Ook in 2011 kreeg Van Houten de handen van het publiek in Rotterdam al op elkaar. Toen haalde zijn film *I'm still alive* de zesde plek. Ook dat was destijds de best gewaardeerde Nederlandse productie.

Bijzonder. Helemaal als er bij wordt stilgestaan dat zijn films ontstaan in zijn slaapkamer. Waar naast het tweepersoonsbed op een eenvoudige tafel een montage-set prijkt.

Alles doet Peter van Houten zelf. Hij is regisseur, cameraman, producent, editor en ga zo maar door. En dat in combinatie met een baan in de thuiszorg in Breda. Want van zijn films, hoe succes-

vol ook, kan hij niet rondkomen. *La vie de Jean-Marie* is een liefdevol portret van een oude, in Vlaanderen geboren Franse priester, die in de Franse Pyreneeën pastor is in 25 kleine dorpen. De film duurt bijna drie uur. Lang. Maar kennelijk niet te lang.

Van Houten: „Ik hoorde zelfs reacties van mensen die zeiden: ‘Hè, is het nu al afgelopen?’ Het is iets wat ik zelf niet helemaal begrijp. Kennelijk ben ik erin geslaagd iets te raken bij het publiek.”

Wat dat is? „Ik hoorde dat misschien meer nog dan de persoon van Jean-Marie, het de manier is waarop ik kijk, die de toeschouwer boeit. Ik herken dat wel. Het cinematografisch beelden denken is mijn sterkste punt. Ik kan iets dat eenvoudig lijkt verbijzonderen.”

Van Houten is een beelddenker. Altijd al geweest. „Ik was een jaar of zeven, toen ik van boven uit mijn slaapkamer door een ruit met ijsbloemen keek naar de sneeuw die in het licht van een straatlamp naar beneden dwarrelde. Ik ging naar buiten. Tekende in de sneeuw een leeuw. Eenmaal terug op mijn slaapkamer keek ik.

Eerst reed de buurman op zijn brommer door de leeuw. Toen een paar fietsers. Een auto. Zo werd het beeld dat ik had gemaakt langzaam opgenomen door de wereld.” Hij lacht. „In zekere zin was dat mijn eerste film.”

De tweede zou nog lang op zich laten wachten. „Ik kon goed tekenen”, zegt hij. „Thuis, wij woonden inmiddels in Schijndel, waren twee kunstenaars. Dorus van Oorschot. Hij schilderde in de stijl van de Haagse school. En Heesters, die was meer klassiek. Ik nam les bij hen. Kwam in hun ateliers. En ik wist: ik wilde kunstenaar worden.”

Peter van Houten begrijpt het zelf nog niet goed. Zijn film *La vie de Jean-Marie* behaalde onlangs op het International Filmfestival Rotterdam de vierde plaats bij de publieksprijs. De hoogste notering voor een film van Nederlandse bodem. Dat is overigens niet voor het

■ Peter van Houten thuis in de Haagse Beemden. Op de voorgrond het speelgoed dat hij verzamelt foto Edwin Wiekens/fhet fotoburo

■ Peter van Houten bij het International Filmfestival Rotterdam. foto Nichon Glerum

Jaren later stapte hij met een tekenmap onder zijn arm in Breda kunstacademie Sint Joost binnen. „Ik werd meteen aangenaam.” Zo kwam hij in een wereld terecht die hij geweldig vond. „In vrijheid kon ik bezig zijn met dat wat ik het liefste deed.” Al moest hij er van zijn ouders wel een opleiding tot tekenleraar bij doen. „Want dat was een echt beroep.” Van Houten werd beeldend kunstenaar. Gebruikte zijn kunst als middel om zich te uiten. De film kwam later. Veel later.

Hij vertelt: „Ik weet niet wanneer precies, maar in Breda in het filmhuis, zag ik de film over Andrei Rublev van regisseur Tarkovski. Toen ik die zag, wist ik: ik wil films gaan maken.” Waarom? „Ik had het idee dat het me in staat stelde om complexe structuren bij elkaar te brengen. Vrij te kunnen bewegen met beeldtaal.” Heel langzaam kwam zo de film in zijn bestaan. Aanvankelijk nog in samenwerking met anderen. Maar, zo aarzelt hij: „Ik denk niet

dat ik makkelijk ben om mee samen te werken.” Van Houten heeft nou eenmaal bepaalde ideeën in zijn hoofd. Zaken die niet van meet af aan helder zijn, niet vooraf kunnen worden doorgesproken. Het is iets dat pas gedurende het proces duidelijk wordt. „Jean-Marie heb ik zes jaar met de camera gevolgd. Daarna heeft de montage zeker twee jaar geduurd.” Van Houten: „Bij de montage ontstaat eigenlijk de film. Ik blijf

maar kijken naar mijn materiaal. Tot er opeens een sleutel is.” Bij Jean-Marie was dat het gemis van de warmte van een vrouw. „Toen dat duidelijk was ben ik opnieuw gaan kijken.” Zo, heel langzaam, ontstond frame voor frame de film. Als geschilderd met beelden, met kleuren, met zwart-wit. Met een heel eigen beeldtaal. Die van de film meer maakt dan alleen het verhaal van de wonderlijke priester die verliefd wordt. En toen? „Toen kwam hij uit.” En sloeg aan. In Rotterdam, maar

PETER VAN HOUTEN

- Geboren: 28-10-1951.
- Geboorteplaats: Veghel.
- Woonplaats: Breda.
- Burgerlijke staat: getrouwd, drie zoons, vier kleinkinderen.
- Beroep: Regisseur. Ook werkzaam in de thuiszorg.
- Opleiding: kunstacademie Sint Joost (autonoom), lerarenopleiding MO-A, Koninklijke Academie voor Schone Kunsten Antwerpen (schilderen/fotografie).
- Films: *Stolen Images*; *The exposition of Anna Zharkov*; *Je m'appelle Liotta*; *I'm still alive* en *La vie de Jean-Marie*.

ook elders. Inmiddels is er belangstelling uit heel de wereld. Van Houten telt: Amerika, Brazilië, Noorwegen, Canada, Moskou, Frankrijk, Italië. Opeens is iedereen geïnteresseerd.”

Met als gevolg dat Van Houten en zijn echtgenote Cilly naast hun reguliere werk, vanuit hun huiskamer opeens de hele wereld te woord staan. Want Van Houten blijft, met hulp van zijn vrouw, alles zelf doen. Dus nu ook de distributie, de aanvragen. De administratie. Nog steeds kostte de film meer dan hij heeft opgebracht. „Maar als Chassé Cinema, waar Jean-Marie vanavond draait, net als zondag is uitverkocht, staan we quitte”, zegt Van Houten. Twee dromen had hij. „Ik hoopte dat mijn film bij EYE in Amsterdam zou draaien en op een groot internationaal festival. Het is allebei uitgekomen. Jean-Marie draait bij EYE en is bovendien inmiddels geselecteerd voor het filmfestival in het Franse La Rochelle.” En dat is nog maar het begin.

La vie de Jean-Marie draait op wisselende tijden in Chassé Cinema

“Ik blijf mijn materiaal bekijken tot ik weet wat de sleutel is voor de hele film

Peter van Houten